

The variety of genres of instrumental music in the XVI century (canzone, instrumental madrigal) contributed to the accumulation in the musical practice of different means of artistic expression. An important moment in the formation of new instrumental genres had to rethink and synthesis of former genres and creating a cycle of several contrasting parts. These trends are clearly manifested in the formation of the sonata-symphony cycle in its genre varieties (sonata, trio, quartet, symphony, concert).

The topicality of the chosen theme is in the forming of younger generation of pianists' durable interest to the integral coverage of music-historical, theoretical and stylistic concepts, their practical realization in the teaching and performing practice.

Key Words: classical sonata form, perception by pianists.

УДК 371.134:78.071.5.03(045)

Туровська Н. А.,

кандидат мистецтвознавства, доцент
(м. Хмельницький)

Особливості викладання курсу «Історія музики» в процесі фахової підготовки майбутніх вчителів хореографії

У статті окреслюються особливості викладання курсу «Історія музики» в процесі фахової підготовки майбутніх вчителів хореографії. Автором презентується програма навчальної дисципліни та надаються рекомендації методичного характеру. Зокрема, обґрунтовуються мета та завдання курсу, вимоги до рівня його засвоєння, тематична структура, зміст аудиторної та самостійної роботи студентів; порушуються питання актуалізованого музичного матеріалу. Стверджується, що вивчення історії музики допоможе майбутнім вчителям хореографії скласти цілісну картину естетичних принципів світової художньої культури, сформує основи музично-теоретичної та музично-історичної обізнаності, познайомить із справжніми шедеврами світової музики, що значно збагатить світогляд, загальну ерудицію та музично-слуховий досвід, сприятиме розвитку смаку. У цьому контексті особливого значення набуває сприйняття музичного матеріалу студентами, а також формування навичок аналізу образного строю і системи музично-виразових засобів – вміння, що знадобиться під час постановки майбутніх хореографічних композицій.

У якості висновку підкреслюється принципова важливість вивчення широкого кола явищ музичного мистецтва студентами-хореографами як необхідна умова їх професіоналізації.

Ключові слова: майбутні вчителі хореографії, курс «Історія музики», освітній процес, програма навчальної дисципліни, методичні рекомендації, музично-інформаційна компетенція.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Серед актуальних питань мистецької освіти – фахова підготовка майбутніх педагогів-хореографів в умовах вищої школи. Її важливою складовою визначається курс «Історія музики», зорієнтований на формування спеціальних знань, практичних умінь та навичок у царині музичного мистецтва, необхідних у хореографічній справі. Вивчення історії музики допоможе майбутнім вчителям хореографії скласти цілісну картину естетичних принципів світової художньої культури, сформує основи музично-теоретичної та музично-історичної обізнаності, познайомить із справжніми шедеврами світової музики, що значно збагатить світогляд, загальну ерудицію та музично-слуховий досвід, сприятиме формуванню смаку та стане міцним підґрунтям майбутньої професійної діяльності.

Поява статті покликана необхідністю теоретичного обґрунтування низки методичних порад щодо різних аспектів ведення курсу, зокрема, у контексті врахування специфіки спеціалізації його слухачів, а також визначеного навчальним планом стислому аудиторного часу. На жаль, на сьогодні все ще не вирішеною залишається проблема дефіциту адаптованих для студентів-хореографів україномовних навчально-методичних видань. У своїй більшості майбутні вчителі хореографії не мають базових музичних знань, навичок роботи з нотними текстами, не потребують переобтяженого термінологією, деталізованого тематичного викладу існуючої музикознавчої літератури, а отже, роль викладача у процесі опанування матеріалу студентами виявляється визначальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій... Питання фахової підготовки майбутніх хореографів висвітлені у працях А. Ваганової, К. Василенка, Т. Медвідь, І. Спінул, А. Тарасюк та багатьох інших. Музично-інструментальний зміст цього процесу став предметом досліджень П. Дрозди, О. Ємельянової, Л. Тарапата-Більченко, Х. Сюефей, О. Ярошенко. Важливе значення має досвід програмного забезпечення дисципліни «Історія музики», адаптованої для майбутніх хореографів, а також студентів інших немусичних спеціальностей мистецьких факультетів,

здійсненого Т. Зайдель, І. Нікеевою, Л. Фаттаховою, О. Нікітіною, І. Щербіною та ін. Водночас, дана проблематика залишається відкритою для появи оригінальних робочих програм дисципліни, серед яких запропоновані автором напрацювання.

Формулювання цілей статі... Метою даної статі є окреслення особливостей викладання курсу «Історія музики» у процесі фахової підготовки майбутніх вчителів хореографії, презентація програми навчальної дисципліни та надання рекомендацій методичного характеру.

Виклад основного матеріалу... Специфічною особливістю мистецтва хореографії є її безпосередній зв'язок з музикою, яка посилює виразність танцювальної пластики, дає їй емоційну та ритмічну основу. На важливе значення музики у хореографічному творі вказували багато видатних балетмейстерів. Зокрема, Р. Захаров стверджував, що «в органічній єдності музики і танцю, у синтезі композиторської і балетмейстерської творчості і криється успіх майбутньої хореографічної вистави» [6, с. 181]. Єдність хореографії та музики обумовлена об'єктивними зв'язками змістовного, смислового та історико-мистецтвознавчого характеру.

О. Ємельянова обґрунтовує доцільність впровадження курсу «Музична література» в процесі фахової підготовки майбутніх вчителів хореографії та зазначає, що «опановуючи ази балетмейстерського мистецтва, майбутньому хореографу необхідно оволодіти основами музичного аналізу, навчитися розбиратися в образному змісті та структурі музичних творів; уміти аналізувати засоби музичної виразності; будувати їх співвідношення з логікою розвитку хореографічної мови; вміти розбиратися в стилістичних і жанрових особливостях музичних творів» [5, с. 178]. А отже, обізнаність в історії музичного мистецтва є важливою складовою фахової підготовки майбутнього вчителя хореографії.

Метою курсу «Історія музики» є ознайомлення студентів-хореографів з історичними етапами розвитку світової музики, різними жанрами і формами, стильовими тенденціями і окремими творчими явищами, збагачення їх слухацького сприйняття, а також формування вмінь і навичок, необхідних у подальшій фаховій діяльності.

Завдання курсу:

1. Викласти необхідний мінімум основ навчальної дисципліни «Історія музики», частково з дисципліни «Теорія музики»;
2. Ознайомити студентів із жанрами, формами, особливостями музичних стилів у їх історичній ретроспективі;
3. Навчити їх самостійно визначати характерні художні властивості, структуру і стилістичні особливості музичних творів;
4. Прищепити навички роботи з енциклопедичною, навчальною та додатковою літературою, з інтернет-ресурсами, нотними та аудіо джерелами;
5. Формувати у студентів самостійність в сприйнятті музичного мистецтва через аналіз елементів музичної мови, виразових засобів, що скеровує можливість застосування набутих навичок у подальшій фаховій діяльності;
6. Забезпечити гармонійний та різнобічний розвиток особистості, розвивати музичний смак та загальну ерудицію майбутніх педагогів-хореографів за допомогою кращих зразків академічної музики.

В результаті вивчення курсу студент повинен:

- Знати періодизацію історії світової музичної культури, особливості художніх стилів і творчих напрямків, основні твори композиторів минулого і сучасності;
- Орієнтуватися у стильовому розмаїтті музичного мистецтва минулого і музики ХХ століття;
- Оволодіти навичками короткого аналізу образного строю та системи музично-виразових засобів творів різних авторів.

Тематика курсу «Історія музики» виявляє міждисциплінарні зв'язки з навчальними дисциплінами «Теорія музики», «Аналіз музичних форм», а також спеціальними курсами, зокрема з «Історією хореографічного мистецтва», «Мистецтва балетмейстера», «Класичним танцем» та іншими. Отримані студентами знання стануть у нагоді при виконанні випускних кваліфікаційних творчих робіт із хореографії. Адже їх пояснювальна записка передбачає питання, присвячені музичному оформленню хореографічної постановки. Зокрема, окрім теоретичної характеристики основних виразових засобів обраної музики, студент повинен обґрунтувати основні музично-стильові та індивідуально-стильові риси творчості її автора. Крім цього, використовуються міжпредметні зв'язки з іншими видами мистецтва, художньою літературою, поезією, образотворчим мистецтвом. Це спричинено сучасними вимогами до вчителя хореографії, який повинен бути ерудованим професіоналом не тільки в локальній галузі, але й мати уявлення про сучасне мистецтво взагалі.

Видається доцільним поєднання жанрово-стильового та персонально-монографічного принципу компонування тем навчального курсу, змістовно спрямованого на досягнення студентом органічної, поступальної цілісності історичного процесу розвитку світової музичної культури.

Теоретичний матеріал курсу охоплює надзвичайно широкий проміжок музичної історії, зокрема, від її початку до окреслення явищ сьогодення. Відповідно робоча програма увиразнює 5 змістовних модулів, кожен з яких окреслює музикознавчий зміст культурних епох із проекцією на творчість їх видатних представників. Зокрема, це «Історія західноєвропейської музичної культури до XVII століття», «Тенденції бароко і класицизму у зарубіжній музиці XVII – XVIII століть», «Романтизм в західноєвропейській музиці XIX століття», «Основні стильові напрямки зарубіжної музичної культури кінця XIX – початку XX століття» та «Історія розвитку української музики XIX – XX століття».

Перший змістовий модуль охоплює питання музичного мистецтва як системи та його складових; включає загальну інформацію щодо основних виразових засобів, жанрів та музичних форм, класифікації інструментів та панорами розвитку музичного мистецтва від часів Античності до початку XXI століття. Друга тема модуля характеризує музичне мистецтво давнини, музику Стародавнього світу, Античності, Середньовіччя та Відродження. Зокрема, увиразнюється матеріал щодо культових та світських музичних жанрів, історії нотації, характеристики танцювальної жанрової палітри до XVII століття.

Другий змістовий модуль також поділяється на дві теми. Музика епохи Бароко представлена іменами Й. С. Баха, Г. Ф. Генделя, А. Вівальді, у творчості яких, окрім знайомства з основними здобутками, також простежується розвиток жанру танцювальної сюїти. Друга тема включає низку питань музичного мистецтва епохи класицизму, а саме: творчість Й. Гайдна в контексті становлення класичної симфонії; творчість В. А. Моцарта та Л. Бетховена як вершини розквіту класичної музики. Крім того, характеризується розвиток історико-побутових танцювальних жанрів XVIII століття та їх використання у професійній музиці.

Третій змістовий модуль поділяється на три теми, характеризуючи добу Романтизму у музиці. Відповідний темі період першої половини XIX століття, окрім загальної характеристики епохи та питань оновлення у сфері музичної естетики, висвітлює місце творчості Ф. Шуберта, Ф. Шопена, Р. Шумана, Ф. Мендельсона, Г. Берліоза в історії музики, а також особливості жанру інструментальної романтичної мініатюри у танцювальних жанрах західноєвропейських композиторів-романтиків. Наступна тема окреслює період другої половини XIX століття, а саме: знайомить з оперною реформою Р. Вагнера, реформаторською діяльністю Дж. Россіні та творчим доробком Дж. Верді, а також визначає роль Ж. Бізе в створенні нового оперного жанру. Третя тема модуля розкриває питання розвитку російської музики XIX століття і представлена характеристикою творчості М. Глінки, композиторів «Могучей кучки», а також П. Чайковського, зокрема в контексті становлення балетного жанру.

Четвертий змістовий модуль, розмежований у двох темах, окреслює стильові тенденції в музиці межі XIX – початку XX століття, зокрема, знайомить студентів із мистецтвом імпресіонізму, експресіонізму, веризму та його музичними представниками. Друга тема характеризує XX століття та панораму основних мистецьких напрямків. Серед них: неокласицизм (творчість композиторів «Французької шістки»), фольклоризм (в творчості І. Стравінського, Б. Бартока, К. Орфа), модернізм та музичний авангард. Також розглядаються проблеми «масової культури», особливості рок та поп-музики, джазу як соціокультурного феномена XX століття. На лекціях студенти знайомляться з жанром хореодрами, особливостями танцювальних жанрів минулого століття.

Останній змістовий модуль присвячений розвитку української музики у широкому панорамному контексті. Зокрема, здійснюється загальний огляд музичної культури Київської Русі; характеризується жанр духовного концерту у творчості Д. Бортнянського, М. Березовського, А. Веделя; подається інформація щодо першої української опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського; відбувається знайомство із творчістю М. Лисенка, М. Леонтовича, В. Косенко, К. Стеценко, Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, С. Людкевича, а також сучасних українських композиторів М. Скорика, Л. Дичко, Є. Станковича, В. Сильвестрова; визначається місце танцювальних жанрів в їх творчості. Остання тема модуля увиразнює імена творців балетної музики та найвідоміші зразки жанру в історії світового музичного мистецтва. У цьому контексті також розкриваються аспекти використання танцювальних жанрів у професійній творчості композиторів.

Невеликий об'єм аудиторних годин унеможливило детальний монографічний огляд матеріалу, необхідний для поглибленого вивчення історії музичної культури. Звідси особлива тематична вибіркковість, інформаційна насиченість і компактність викладу, обмежена кількість

музичних орієнтирів слухового сприйняття на заняттях і передбачений великий об'єм самостійної роботи студентів у позаурочний час.

Аудиторні заняття з курсу поділяються на лекційні та практичні. На лекції забезпечується пояснення та конспектування студентами короткого викладу основного теоретичного матеріалу з окреслених вище питань відповідних змістовних модулів.

Практичні заняття з дисципліни мають на меті закріплення і систематизацію набутих теоретичних знань, а також формують необхідні вміння та навички. В якості найважливішої частини визначається слухове сприйняття музичного матеріалу (аудіо та відео), а також аналіз образного строю та системи музично-виразових засобів творів композиторів.

Студент-хореограф повинен оволодіти основами музичного аналізу, зокрема з точки зору використання музичного матеріалу безпосередньо у хореографії. В. Ломакін стверджує, що «найважливіше завдання у цьому процесі – пройти шлях від хореографічного втілення того чи іншого музичного матеріалу з суто інтуїтивних позицій до створення музично-хореографічних композицій, що базуються на розумінні об'єктивної сутності співвідношень між засобами музичної виразності, просторово-часовими явищами та хореографічною мовою і формами» [7].

Сприйняття музичного твору передбачає надзвичайно уважне вслухування в музичну тканину твору, глибоке переживання відтінків його змісту і форми. Попередній теоретичний аналіз твору, додаткове читання літератури про твір, композитора, жанр допоможуть при прослуховуванні почути більше нюансів і яскравих деталей у музиці.

Ж. Онча підкреслює, що організація слухового сприйняття студентів-хореографів базується на підтримці їх естетичних відчуттів. Серед складових музичного аналізу, зорієнтованого на потреби фахівців хореографічних спеціальностей, виділяє: сприйняття музичного твору, розгляд його драматургії, окреслення засобів музичної виразності, визначення музичної форми та стильових особливостей твору. Зокрема підкреслює, що «починати становлення процесу музичного сприйняття у майбутніх педагогів хореографів слід із чуттєвого аспекту, з пробудження емоцій, що передбачає зміщення акценту під час сприйняття музики з технічного боку на духовну сугестивно-емоційну сферу» [8].

Отже, роботу з музичним матеріалом доцільно проводити у трьох напрямках:

1. Аналіз форми музичного твору;
2. Аналіз засобів музичної виразності;
3. Аналіз емоційно-образного змісту музичного твору.

При цьому важливо зупинитися на історії створення музичного опусу та визначенні його місця у творчому доробку композитора, стильових і жанрових особливостях, а також спонукати студентів до міркувань із приводу його використання у хореографічній композиції.

Під час практичних занять відбувається також контроль знань у вигляді усного індивідуального та групового бліц-опитування, письмових тестових завдань і відповідей на запитання з вивчених тем.

Самостійна робота студентів ведеться у двох напрямках: теоретичному та практичному. Самостійна робота теоретичного спрямування дозволяє повторити засвоєні на лекціях питання, поглибити свої знання з вивченого матеріалу шляхом опрацювання додаткових питань з теми. Серед методів самостійного опрацювання виділяємо: конспектування, реферування, складання термінологічних словників та тестових завдань. Самостійна робота практичного характеру для студентів-хореографів полягає у пошуку аудіо та відео матеріалів з вивчених тем з наступним їх ознайомленням (прослуховуванням, переглядом) і аналізом. Також під час вивчення курсу запланована індивідуально-творча робота, що полягає у підготовці доповіді з мультимедійною презентацією на теми сучасного масового музичного мистецтва.

Актуалізований у навчальному курсі музичний матеріал охоплює широке коло різножанрових творів: фрагменти балетів (А. Адан «Жізель», О. Глазунов «Раймонда», Л. Деліб «Копелія», Л. Мінкус «Дон Кіхот», С. Прокоф'єв «Ромео і Джульєтта», А. Хачатурян «Гаяне», П. Чайковський «Лускунчик», «Лебедине озеро», «Спляча красуня», І. Стравінський «Петрушка» тощо); фрагменти опер (В. А. Моцарт «Весілля Фігаро», «Чарівна флейта», Ж. Бізе «Кармен», Дж. Верді «Травіата», «Ріголетто», «Аїда», М. Римський-Корсаков «Снігуронька», опери П. Чайковського тощо); кращі оркестрові, хорові, камерно-інструментальні та камерно-вокальні твори Й. Гайдна, В. А. Моцарта, Л. Бетховена, Ф. Шуберта, Ф. Мендельсона, Ф. Ліста, А. Дворжака, М. Равеля, К. Дебюссі, М. Лисенка, В. Косенка, М. Леонтовича, М. Скорика, Є. Станковича, Л. Дичко та багатьох інших. Особливого значення також набуває яскрава палітра музичного сьогодення, а саме: творчість яскравих представників в області джазу, поп та рок-музики.

Висновки... Комплексний характер фахової підготовки студентів хореографічних спеціальностей у вищій школі передбачає вивчення ними цілого спектру спеціальних курсів,

спрямованих на формування основних якостей як педагога-балетмейстера, хореографа-виконавця, так і світоглядної культури, формування здатності до саморегуляції та самовдосконалення молоді особистості. Зокрема, важливого значення у цьому процесі набуває вивчення курсу «Історія музики». Зорієнтований на освітні потреби студентів-хореографів цей курс передбачає стислий екскурс щодо історичних етапів розвитку світового музичного мистецтва, його різних жанрів і форм, стилевих тенденцій і окремих творчих явищ; ознайомленні з творчістю видатних композиторів з акцентом на танцювальний жанровий аспект.

Список використаних джерел та літератури:

1. Безуглая Г. Концертмейстер балета: музыкальное сопровождение урока классического танца. Работа с репертуаром / Г. Безуглая. – Санкт-Петербург: Академия русского балета им. А. Вагановой, 2005. – 217 с.
2. Брег О., Гамалей Ю. Хореограф обязан быть музыкантом / О. Брег, Ю. Гамалей // Советский балет. – 1992. – №1. – С. 22–24.
3. Волошина Л. Взаємовплив музики і хореографії в історичному контексті / Л. Волошина // Вісник Львівського університету: Мистецтвознавство. – Львів, 2012. – Вип. 11. – С. 237–243.
4. Дрозда П. Оволодіння навичками гри на музичному інструменті як один із чинників підготовки майбутнього педагога-хореографа / П. Дрозда // Нова педагогічна думка : наук.-метод. журн. – 2012. – № 4. – С. 107–109.
5. Ємельянова О. Ю. Готовність майбутніх вчителів хореографії до роботи з музичним матеріалом / О. Ю. Ємельянова // [Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vluf_2013_10%281%29_29). – 2013. – № 10(1). – С. 174-179. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vluf_2013_10%281%29_29
6. Захаров Р. Записки балетмейстера / Р. Захаров. – М.: Искусство, 1978. – 245 с.
7. Ломакин В. Принципы организации самостоятельной работы студента-хореографа в процессе сочинения танца [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://book-science.ru/humanities/perfarts/osnovnye-principy-organizacii-samostojatel-noj-raboty-studenta-horeografa-v-processe-sochinenija-tanca.html>
8. Онча Ж. Особенности начального этапа постановочной работы у будущих педагогов-хореографов в педагогическом вузе [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-nachalnogo-etapa-postanovochnoy-raboty-u-buduschih-pedagogov-horeografov-v-pedagogicheskom-vuze>

Транслітерований список літератури:

1. Bezuglaya H. Koncertmeister baleta: muzykal'noe soprovozhdenie uroka klassicheskogo tanca. Robota s repertuarom, Sankt-Peterburg, Akademiya russkogo baleta im. A. Ya. Vaganovoj, 2005, 217 p.
2. Breg O., Gamalej Yu. Xoreograf obyazan byt' muzykantom, Sovetskij balet, 1992, Volume 1, pp. 22-24.
3. Voloshyna L. Vzaiemovplyv muzyky i khoreohrafii v istorychnomu konteksti, Visnyk Lvivskoho universytetu: Mystetstvoznavstvo, Lviv, 2012, Vol. 11, pp. 237–243.
4. Drozda P. Ovolodinnia navychkamy hry na muzychnomu instrumenti yak odyz iz chynnykiv pidhotovky maibutnoho pedahoha-khoreohrafa, Nova pedahohichna dumka: naukovy-metodychnyi zhurnal, 2012, Part 4, pp. 107–109.
5. Yemelianova O. Yu. Hotovnist maibutnykh vchyteliv khoreohrafii do roboty z muzychnym materialom, Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedahohichni nauky, 2013, Part 10(1), pp. 174-179, [Electronic resource], Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vluf_2013_10%281%29_29
6. Zaxarov R. Zapiski baletmejstera, Moskva, Iskusstvo, 1978, 245 p.
7. Lomakin V. Principy' organizacii samostoyatel'noj raboty' studenta-khoreografa v processe sochineniya tanca [Elektronnyj resurs], Rezhym dostupu: <http://book-science.ru/humanities/perfarts/osnovnye-principy-organizacii-samostojatel-noj-raboty-studenta-horeografa-v-processe-sochinenija-tanca.html>
8. Oncha Zh. Osobennosti nachal'nogo Etapa postanovochnoj raboty' u budushhix pedagogov-xoreografov v pedagogicheskom vuze [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-nachalnogo-etapa-postanovochnoy-raboty-u-budushih-pedagogov-horeografov-v-pedagogicheskom-vuze>

Аннотація

Особенности преподавания курса «История музыки» в процессе профессиональной подготовки будущих учителей хореографии

Туровская Н. А.

В статье рассматриваются особенности преподавания курса «История музыки» в процессе профессиональной подготовки будущих учителей хореографии. Автор представляет программу учебной дисциплины, а также очерчивает ряд методических рекомендаций. Определяется цель и задачи курса, требования к уровню его усвоения, тематическая структура, содержание аудиторной и самостоятельной работы студентов; поднимаются вопросы актуализированного музыкального материала. Утверждается, что изучение истории музыки поможет будущим учителям хореографии сформировать целостную картину эстетических принципов мировой художественной культуры, основы музыкально-теоретической и музыкально-исторической осведомлённости, познакомит с настоящими шедеврами мировой музыки, что значительно обогатит мировосприятие, общую эрудицию и музыкально-слуховой опыт, будет способствовать развитию вкуса. В этом контексте особенное значение имеет восприятие музыкального материала, формирование навыков анализа образного строя и системы музыкально-выразительных средств – умения, которое понадобится при постановке хореографических композиций. В качестве вывода подчеркивается принципиальная важность изучения широкого круга явлений музыкального искусства студентами-хореографами как необходимое условие их профессионализации.

Ключевые слова: будущие учителя хореографии, курс «История музыки», образовательный процесс, программа учебной дисциплины, методические рекомендации, музыкально-информационная компетенция.

Summary

Special Aspects of Teaching “The History of Music” Course in the Process of Professional Training of the Future Choreography Instructors

Turovska N.A.

The article covers special aspects of teaching “The History of Music” course in the process of professional training of the future choreography instructors. The author presents the curriculum of the subject matter and gives methodical recommendations, in particular, the mission and tasks of the course are substantiated, as well as learning requirements, discipline-related structure, and the content of in-class and individual work of students. Issues of actualized musical material are also covered. It is stated that learning the history of music will help future choreography instructors to compose an aggregate picture of artistic principles of the world artistic culture, to set the basis of musical theoretical and musical historical awareness, to familiarize them with real masterpieces of the world music, which will substantially enrich their worldview, general knowledge and philharmonic experience, and will contribute towards formation of good taste. In this context of comprehension of music by students, and formation of habit to analyze the graphic structure and the system of music assets for defining basic principles in work with music material in the process of future choreographic performances are of great importance.

As a conclusion, it is stressed that learning a wide specter of events of musical art by students-choreographers is a necessary condition for their professional development.

Key words: future choreography instructors, “The History of Music” course, educational process, curriculum of the subject matter, methodical recommendations, musical and informational competence.

УДК 7.021.

Шавиріна-Школяр М. А.,

старший викладач

Корницька Л. А.,

кандидат педагогічних наук, доцент

(м.Хмельницький)

«Основи композиції» як базова дисципліна у професійній освіті художника

У цій статті увага приділяється такій важливій дисципліні у професійному становленні художника (сфери образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва чи дизайну) як «Основи композиції». Визначено і детально обґрунтовано засоби і компоненти композиції, які мають місце у побудові будь-якого художнього твору, незалежно від його мистецького напрямку чи специфіки. Проблеми композиції, її закономірності, прийоми, способи вираження і гармонізації завжди були